

BUREAUX
DU HURRIYETE

(LA LIBERTÉ)

4, RUPERT STREET W.

A LONDRES

حریت
۱۲۸۵

مطبعه سی

لوند رده ده ۲

روپرت استریت ده

نومرو

۴

(یکی عثمانلیلر جمعیتی)

طرفین اشو غزته ختنده برکزه نشر ایدیلور حاوی اولدیغی مباحث ملت و دولتی سلامت و عافیتی خلتک منافعته متعلقدر بهر حمده سی برانکلیز لیراسه در
هر حمده صاحبته بهر طبعه استدیکی نام و محله حریت کوندریلور مطبعده سائر آثار مفیده طبع اولدقجه اظردن دخی بر نسخده مجاناً ویریلور متعدد حمده الانر طبعه
حصه لر بیون بشقه یوزره غزته کوندریاسنی توصیه ایدر لر سه اورانره دخی ایصال اولتور بر نسخده سی یارم شیلنه [اوج غروشه] در حریت هر نه یازلق استنور سه
بالاده محل و نومروسی یازلی اولان مطبعه سه کوندریللی

و خلاصی نه اسبابه متوقف ایسه انلری تدارک بولنده شرق و غربه نشر افکار ایتمکدن و بو حاله باعث اولان سیلری انظار عمومییه عرض ایله دردمزه دوا ارامقدن عبارت اولمغه حریق مطالعه به رغبت ایدنلرک یوقنطه اساسیه بی داغما خاطرده بولندره جقلندره و مادامکه جمله من کینک ایچنده و برهوانک فورتمده یز فصل اولورسه اولسون بر ساحل سلامته یتشمک. چاره سنی ارامقده هر بر عثمانلی اتدن کلدیکی وعقلک ایدیکی تدبیری مصرف ایچون تردد ایتمه جکندره اشنباه اولنر مخلصکر دخی بو جمعیت فائزیه نسبتله افتخار ایدنلردن وفورتمه تملکه سنی دها بولوطلر قراررکن کورنلردن بولندیغم وحسب القدر بر جوق معتما مسوریتلره بولندرق هر بری نیجه سببات ملکیه بی تولید ایله حال حاضری میدان کتورمش برخیلی سو استعمالانه کسب و قوف ایلدیکم و بو ائشاده ایسه و ایشله مشغول اولیدرق پیغوله نشین عزات اولدیغم جهنلره اول احوال که نظر تحقیق و مطالعه مدن یکمشدن انلری وقم اولدقجه صورت اختصارده و خاطره طرزنده قلمق آرزو ایدیمورم و بو عزیمت دخی سلطنت سنیه عثمانیه مک حیات و ممات مسئولیتی درعهده ایدن وکلای دولتی اداره ایتدکلی ممالک احوال صحیحه سسندن و کندیلرینک ملزم و متخذلی اولان تدبیر و اداره مک کوسریدیکی نمره لردن ممکن ایسه ایقاز و خبردار ایدرک وطنه و ملت ودولته ناجیرانه بر خدمت اتمک و اگر نه انلر ونهده کیسه استماعه رغبت ایلزرسه ایلروده بر کون بو دولنک انقراض واضمحلالنه سبب اولنلره لعنت ایده جک اولان اخلاف و احفاد مزمه ظلام حیرته قالماملری ایچون برمشعله معلومات براقق یت خالصانه سته مبنی اولمغه محل بولندقجه شومسودانک حریت نسخهلرینه درجنه مساعده و انورسه مشکر اولورم

فی ۱۵ شعبان سنه ۱۲۸۸

✽ خاطره اولی ✽

« دولت و ملتوک احوال عمومیه سنه و دولت »
 « علیه مک اسباب تدبیرنه دار بعض مطالعات »
 « تاریخچه ییائنده در »
 بر مقتضای حکمت بالغه صیدایه کره ارضک

دیو آینه سنده کورمامک عثمانلیرک شان مکاتبه دها لابق اولور بز دولنک قباخی ستر ایدرسه ک اوروپای اقنصاع ایده بیلک مأمولیدر غزته ایسه ترجان حقیقت دیمک اولدیچون بعضیلرینک ادعاسی کی دولنک عجزینی اها بلسندن صاقلامق دخی حمیجه مقتضایندن دکلدر طوغری بی سولیه مامک بشقه دبکرلی سولیدیکی حالده تکذیبه قالمشقی ینه بشقه هله محافظه حقوق ایچون افاده ده استقامتک خارجنه حقیقتی هیچ جائز اوله من چونکه مضر در

برده لورد استانلیک یونانلر ایچون سولیدیکی شیار توسیع ملک داعیه سسندن کچدرک و کندی ایشلرله مشغول اوله رق او بولده ایلرولکه چالشمقدن عبارت ایدی یونانلیر بوکا چلدیره جق درجه ده حدتلدیلر الرنده اولان غزته لره قیامتر قویاردیلر بو حالده بز که عثمانلیر بزده می یونانلیرله شریک شکایت اوله لم لورد استانلیک نطق اوزرینه دولنک اسهامی ایکی ییچی بردن تنزل ایتیدی بو ظواهر فصل کم اولته ییلور

—•••—

یکی عثمانلیردن بزدانک وارد اولان التفاتنامه سدر ملفوفی اولان خاطره اولی بر مقدمه حکمت اوله رق غزته مزمه بالمنویه درج اولدینی کی التفاتنامه دن اکلاشلدیغنه کوره سائر خاطره ل دخی وطنزه متعلق بر جوق مواد مهمه دن بحث ایده جکندن کلدیکه مع الافتخار نشرلرینه ابشدار اولته جقدر

یکی عثمانلیر جمعیتک تأسیسنه موفق اولدینی حریت غزته سنک اتخا ذایتدیکی مسلک خیر خواهی و وطن پروری عثمانلی عنوان مفتخرت نشانیه مباهی اولان هر مرد حیت کارک مظهر تقدیر و شکرانیهی اوله جغنی درکاردر چونکه بوجهله مقبوله مک نشرندن مقصد عادی غزته لرکی توجیهات و اعلانات و فقره و عبث مباحثات کی شیار درجیه املای اوراق وانک ضمنده جرمنعت و جلب ارزاق اتمک اولوبوب بلکه وطنرک و دولت متبوعه مزمک بر زمانلردن برو دوجار اولدینی کر بوه انحطاط و تنزلدن رفع

ایشقه برخاضه نافعیه مالک اولوب تیمور
ونحاس ايسه هر دلو احتیاجات مدینه جه
بيک درجه آنلردن الزم وانفع ايکن يشه
اوبرلنک جمع وتدارکنه عمرینی حصر وافنا
وبالاخره جله سنی براغوب چیر چلاق عزم
عقبایدر درت آغاجی بری برینه چاقوب
وبریچاره حیوانی اکا باغلاوب چاله قامچی
کنکی کندینه شسرف صانور درت اوطله
برخانه کندینی وفاملاسنی یاغوردن وصفوقدن
وقایه ایچون کافی ایکن کارکر جسم قوناقلر
وسرایلر یار آنلری تربین وتقریش ایچون
مدت عمرنجه اوغراشور وبالاخره جله سنی
براغوب کیدر ذروه اقبالده بختیار صائیلان
برآدمک عمر و زمانی نصل یکدیگی دوشولسه
عقله حیرت کلور دولت علیه ده رتبه صدارت
منتهای مراتب اولغه برصدراعظم فرض
ایدوب نصل یشادیفنه باقام او مقام
روم ایل و اناطولی قطعه لرینی وافر یقادن نیجه
یرلی حاوی اولان دولت علیه کافه مصالحی
ایچون مرکز اجرا اولغه بو ذات صباحلین
یشاغندن قالدقدقه بریمی مرتبه ده حرمة غلو
ایدن رجامندان ارباب مصالحک استشفاعاته
وسلامقه چقار چقیر شکایتکاران ضرورتک
زار و کریان نیاز وحاجاته جواب بولق و برارلق
صباح طعمانی ایدوب عریه به تک و برصوچلی
محبسه و یا برجتازه قبره کوتوریلور کی ارنده
اوکنده برسوری ادم ایله مأموریت محلته کتک
واقشامه قدر اوراده اوراقی مصالحه باقوب
رأی وامرو برکم وهرکس انک اغزند چقاچق
کلامک هر حرفدن بیک معنی چقارمغه تهی
اولدینی مثلاً ویره جکی اوامرک ایچنده کاه
رایانک سبب خرایسی اوله جق یاکش شی
بولنق ممکنانند اولدیفندن سوبله جکی سوزلر
وامرلر اغزند چقیردن اول طقوز بوغومک
هر پرده برکه وزنه مطالعه دن کیمک وبوقدر
مشاق ومتاعب ایله برابر ینه برعاجز قدر وبلکه
دها از یوب و او بودینی قدر او یوبوب انک کی
خسته اولق ونهائنده طیراغه کیرمک وچونکه
هرکس اوانی حرص و آرزینی لب رلب مالی
ایتمک منایع دولت کفایت ایتمه چکندن اکثر

اوزری اجناس مختلفه حیوانیه ایچون برماوی
مشترک اولشدیر جله ذوی الارواح بوراده
کسوه پذیر تعین اولور مقدر اولان مدت
عمرینی بوراده کچورر عاقبت ینه بوراده ترک
جامه حیات ایدر بواجناسک هر بری ایچون
کندینه مخصوص وجه معیشت اولدینی کی
هرجنسک حاوی اولدینی انواع عدیده ایچون
دخی بشقه بشقه مشرب وطبیعت اولغله هر
قنی جنس ونوعک دوامنه مخصوص اولان
اسباب حیاتییه برعاضه مفسده تطرق ایتسه
حیاته خلل ویرر تنه کیم جنس دواب وخصوصه
نلردن طسوار نوعی بعض زمانده خسته لکه
اوغرابوب قیربلورلر اییک بوجکی وقناریه
قوشی نوعلری دخی بویله در انسان دخی
اجناس حیوانیه دن برنوع اولدیفندن احوال
عمومیه طبعیه ده اصلا آنلردن فرق اولوب
یا لکن انسانک قوه حسبه سی سائر نوع حیوانلردن
زیاده ونطق قوتی کندنده برخاضه فوق العاده
اولغه بوامتازله مقابل آتک اسباب طبعیه
حیاتییه سی سائر نوعلردن زیاده عوارض مفسده
قبولته مستعد ومائل اولشدیر مثلاً سائر
جنس حیوانلر تیموردن آلات جارحه یاوبوب
ونجه یوز بیک مخلوق برصخراده اجتماع ایدوب
ایکی فرقه محاصمه ده منقسم اولق وهر بری
فرقه مقابله دن کویجی یتدبکنی هیچ بر سابقه
وسببه مبنی اولمهرق کویا نیجه سندزدن بری
عدوی جانی ایش کی کمال غبط وحرارتله
اتلاف ایتک کی نوع بنی آدمه مخصوص شعار
وحشانه دن معصومدرل فی الحقیقه بو عالم
فائده بهرکون و بهر آن کوز اوکنده طوران
قواعد طبعیه تمتع الخلف قارشوشده نوع
بنی آدمک سائمه خاصه عقل وادراک ایله
اختیار وانجماک ایشدیی برچوق افعال
وحرکاته نظر انصاف ودقته باقلسه حیوانات
سائره قارشو اوتامق لازم کلور انسان
برطام حیوانلرک دریلرینی وتویلرینی وبرطام
اوتقلاری نسج ودباغته اکتسا وفضله اوله رق
آنلردن نهجلات کوناکون اعمال ایدرک بنی نوعه
قارشو افتخار کوسرر جقیقنده التون وکومش
ومجوه رات ندرتلردن وانجملای طبعیلرندن

عالم وفاضل اولسه بيلمديكي شلر بيلدكلرندن
مليون مليون زياده بولتور برکيسه نه درجه
فطين ودرایتکار اولسه انبای جنسک شیکه
حیل و تداییریک هر برعقدہ مہمہ سنہ واقف
اوله محبوب الدائمہ سی قابل امکان اوله من
حتی برقوم نه مرتبہ ده حلبہ علوم وکالات ایلہ
متحلی اولورسه اولسون افکار عمومیه تبعیلہ
حرکتندہ مضطرد قیون سورسنگ اوکنده کی
کوسم عن غفلتہ بریاردن اوپدقدہ جله سوری
اردی صره دوشدیک کی نوع انسان دخی
صواب وخطا دوران ایدن افکار ملیہ
وعصریه تبعیت ایدر وبو حال وصفندرکه
سوق عقل ایلہ نوع بشری قید مدینتہ قومیش
ومدینتدرکه ملتر ودولتر و حکومتلر تشکیلی
استلزام ایشدر

بر یوزندہ اک ابتدا تشکیل قومیت و حکومت
ایدن جمعیٹ صورت تحدی پیش نظر تفکرہ
کتورلہ عقل حکم ایدرکه برطام فامیلار
چریل چیلای طاعلرده کزوب یازن یابلار
وقبش ایشکین برلده ومغارل درونده خدای
نابت موبلرہ تمیش ایدوب طوردرکن فامیلار
بینندہ انس واختلاط ایلہ برکنده کز مکہ باشلانلش
وایکی اوج فامیلای بریدہ کورن یالکر فامیلار
دخی آتله التحاق ایلہ بالدریج شکل جماعت
حصوله کلوب انجیق حرص وطمع وغالب
اولان زبونی تحت حکمتہ المی انسانلہ برابر
برادیلان خصائل جبلیدن اولمقلہ اجتماع
ایدن فامیلارک افرادی بینندہ وسائل کوناگون
ایلہ نزاع ومخاصمت باشلادیفندن بونلرک نزاعی
فصل ایتک ضمیمہ بر حکمک وجودی اقتضا
ایلمشدر وبوایش ایچون فامیلارک اعقل
واسنی اختیار ایلہ سنک شوخصائل ممتازک
حسبیلہ مقام حکومتہ نصیبی افراد جماعت
تنسب ایلدی آنلرک شوایشلرینی کوریورمک
ایچون خدمتکار اوله جقسین وبوسیلہ مادامک
سائر ازادہ لرکی تحصیل ارزاقه وقتک مساعد
اولیه جقدر بوخدمتی کوردیکه هرکس یاخود
هر فامیلای بومیه سکا شو قدر ارزاقی وره جکلدر
اگر خدمتی حقیلہ ادا ایتسک برته دیکرینی
دخی بولورلر والحاصل سن جماعتک اجر تلی

ناسک مظهر طعن وتشنعی اولق وبعض خصوصاتک
جهت لدنیہ سی پادشاهدن واتبعدن ویاخود
دول سائر دن کم واخفا اولنقی لازم کلدکده
بحرملرک غیظ واسترقاب ایلہ کشف راز ایتلرندن
قورق وهران پادشاهک تحویل نظرندن واغبارک
تشیاتندن امین اولوب خلجان دائمده بولنقی
کبی حد وحسابه کلر راحسزلکلرندن عبارت
اولدینی کوریلرک تعجب ایدیلور وبوقدر
تکلفات واضطراباتہ فارشو ابتدکی استفادته
دخی نظر اولتدقدہ الدینی معاشری بسلدیکی
برسوری خلقه سیدردیکی وجع ایتدیکی عقار
واملائی ونقود ومجوهراتی عاقبت وارثله
براقوب کندبسی برکنله هزاره کیرہ جکی جهتله
یونلر ایچون اوقدر بلایه تحمیلی عقل تجویز ایدہ من
ومع مافیه عزل اولنوب بو محنتلرندن قورتلہ جنی
کندیتہ تبشیر اولنسه اولادی اولمش کی کدرلنور
وموقعندہ طورمق ایچون اندن کلدیکی تداییری
صرف ایدر واکرجه کوزی یاشلی وپوره کی
یارلی ارباب حاجاته ایتک اوپدرمک نفسجه
یرتلد کی کورینور ایدده شعار انسانیدن اولان
رحم وانصاف الیه بوکوچک لذتہ غلبه
ایده جکندن بودخی اومشقلته مکافات
ایده مہ جکی ظاهر در والحاصل بو احوال
یالکر صدارت مقامه مخصوص اولوب سائر
افراد ناسک دخی هر بری خلقک کندیتہ وبردیکی
نعمت حریتی کندی حال وعقلی دایره سندنہ
بو مثلو بر جوق عبایات اغوریتہ فدا ایدوب
ذلت اسازتلہ عمر کچورر وهر قغبنسته سوال
اولنسه عالمده کندندن اعقل کیمسه بو قدر
جوانی ویرر اکر عقل لفظنک معناسی بو
ایسه محبا جسته نه دیمک لازم کلور
ایشته نوع بنی ادمک امتیازله مقفّر اولدینی
عقل وادراکک قدرت واثاری بوشیلرندن
عبارت اولدیفنه باقلجه مجنونلر کی اتخاذندہ
اصرار اولتان منزله جبروتن تنزل ایلہ خلقک
تخصیص ابتدکی صریه قاتلای مقتضای
انصاف اولور زیرا برادم کره زمینک حکومتہ
مستقلا مالک اولسه انسانلہ خاص اولان
عجزلرندن قورتلہ محبوب مقتضیات طبیعه ده بر
درویش ینوا ایلہ مساویدر برانسان نه قدر

انجی بؤدیر بالکر جهل و عا دوام ایتدیکی
مدته تأثیر ادوب فروغ مدنیت بایلمه وانوار
علوم ایله خلقل کوزی آچلمه باشلاقدقه هر ملت
اول نظرده کندی بولندینی حالی کوروب حقوقی
دعوایه تصدی ایلدی مسند اقتدارده
ولسانلر مالوف اولدقلری حکم مستقلانه
الرتدن چقارماغه قصدایله اهلیدن آلدقلری
قوت و قدرتی آنلرک علیهنده استعمال ایلدیلر
بو نزاعدن نیجه اختلافات ملکیه و محاربات ملیه
وقوعولدی آته و اسپارته و روما اهابلسی
کی بر طاقم ملکر اداره استقلالیه مظالندن
یائش اولدقلرندن جمهور ایله اداره بی التزام
ایلدیلر فقط بو حالده دخی مقام ریاسته انتخاب
اولنان کیسدر حرص جلی ایجابنیجه صورت
استقلالده اجرای نفوذ ایتک امنیه سنه دوشوب
بوندن دخی نیجه شورش و کشاکش نحدث
ایتدی عرصه عالمده بو عریده اولوب طوررکن
دین مین اسلام ظهوره کلدی ذات جناب
پیغمبری تشکیل سلطنت ایتدی و خلفای
راشدین انتخاب اصحاب ایله اداره اموره
نصب اولدیلر حل و عقد امور مهم ارای
اشراف انتخاب کرین و حکم فتوای شرع
مبین ایله قرار پذیر اجرا اولوردی ملوک
مستقله تک اتخاذ ایتدکلی عنوان و تشریفات
و محافظه حقوق عبادایله منع مظالم و اعتسافات
حقده وارد اولان آیات قرآنییه و احادیث بنویه
اثبات ایدرکه شرع مین احمدی اداره استقلالیه
یعنی علی طریق التملک حکومتی تجویز ایلر
نه اصحاب کرام ونه ده عصر نائیده تعین ایدن
اعظم ملت اسلامک هیچ یری ملک ایتنی قبول
ایتموب خلیفه رسول الله و امیرالمومنین عنوانلرینی
اتخاذ ایلدیلر (بقیه سی صکره)

خدمتکاری اوله جقین « دینلرک بوموقعه نصب
اولمشدر مرور زمان ایله جماعت بیوبوب
وخانهلر و کویلر بایلمه و سائر طرفلرده کی متفرق
فامیلار دخی بو وجهله طوبلانر قی جمعیت
شکلنه کیرمه و جمعیتلر یئنده نزاع و مختلر
ظهوره کلکه باشلاقدقه فصل نزاع ایچون
اختیار اولنان حاکم کفایت ایتوب جماعتی
تجاوز اعدادن محافظه ایدرک و حاکم نزاعک
حکمی اجرایه کتوره ک بر یوک امرک تعیینه
احتیاج مس ایتکه فامیلار ارکانندن الک زیاده
شجاعت و قوت ایله معروف اولان بر ذاتینه اجرت
ایله مقام حکومت اجرایه کتورلمشدر بو وجهله
امرا و حکام جماعتک حاجت و خدمتی کورمک
ایچون کتورلش اجرتلی خدمتکار ایکن صکره
جماعتلر ده تکر ایدرک قوم و ملت صورتی
کسب ایله امراک مکلف اولدیغی خدمته
اهمیت کلش و اهمیت آرتدیجه رغبت و حرمت
بالطبع زیاده لشمش اولدیغدن امیر تعمیری پادشاه
وملک عنوانلرینه تحول و مرور زمان و اعصار
ایله خلق بو اساسی اونودوب ملکرک دبدیه
و دارائی و قدرت اجرایه سنی فوق التصور
کورمکه قصد اول کلایا عکسنه تبدل ایدرک
کویا خلق ملکرک خدمتکاری و ملک پک چوق
اقوام ایچنده خلقل کردکاری زعم و اعتقاد اولمشدر
حتی بوسر و حکمت یعنی اهالی بی غضب
اولنان حقوق طبیعیلرندن آگاه ایتدیرک دواب
و مواشی کی قوللائق مرادینه منبدرکه اعصار
قدیمه حکومتلرنده علوم و معارف بالکر مأمورین
روحانییه مخصوص و مختصر اولوب عوام
ناس دایما عمای جهل ایچنده بی خبر و اجمار
و اشجار و افتاب و نار کی شیر نیجه عصر
سجده کاه اکثر جماعات نوع بشر اولدی
و بوده طبیعی ایدی زیرا میاه منتهده تگون
ایدن خفسال بولندقلری حالدن بشقه سنی
یتلدکلرندن قانع اولدقلری کی انسانلر دخی
بر اداره ظالمانه عصرلرده طوغوب بیودکلرند
ظلمی عادت و اسارتی مقتضای طبیعت ظن
ایدوب کیدرل و برمدت صکره محو و منقرض
اولورل شمدی به قدر بو وجهله طوغوب ویشابوب
وفات ایدن ملل و اقوامک عددی معلوم دکدر

کچکی قریب محاربه سی عقیده بایلان معاهده اتسانده و ایدیلان
تهدانده و سکلی دولته نه بایش افکار و حرکتده بولندقلرینه و بولک
نیمسی اولورل مائک عقایدیه و ملل مختلفه سی بیننده بالافره نه مدخ
حائل و اختلالر ظهوره کلدیجه و شرک و غیرک بولندیجه احوالنه
دائر رشید پاشا مرحومک مابین معاوینه تقدیم ایتدیگی لایحه
کورمکه شایان اوراق جمعدن اولدیلندن حرب ملایمده رساله
شکده اولورل کچنده ایریجه بایلسیدی بولطردن حرب حمه
محاربه ایچنده آماش اولورل وار ایسه مطبوعه خطار
بیورده قلنده در حال ارسال اولور

کال